

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRĂȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicație

Scrierile nerubricate nu se primează. — Manuscrisele nu se restituie.

N° 265.

Mercuri, 2 (14) Decembrie.

1887.

Brașov, 1 Decembrie 1887.

Dăm loc în fruntea foiei unui important articol ce ne vine din părțile Sălăgiene. El aruncă lumină asupra stadiului în care ne au adus prigonirile pornite contra limbei și a bisericilor noastre. Credem de lipsă a face să se audă această voce eșită din sinul celor nemijlociți amenințați înainte de a ne ponaștea asupra situației noastre de față. Etă articolul:

Sălăgiu, în Decembrie 1887.

Lupta de naționalitate la noi ia dimensiuni din ce în ce mai mari. Ea este inegală, căci inegale sunt puterile de care dispun cei dela putere, în asemănare cu puterea națiunilor asuprite. Și decât totuși din această luptă învingători voru eși asupriții, acesta va fi a-se atribui în prima linie simțului desvoltat al naționalității, érá în a doua nenaturalului scopu ce-l urmăresce elementul domnitor în această luptă.

Încă înainte de 1848, s'au manifestat din partea ungarismului nisuințe de cuceriri naționale, nisuințe, de maghiarisare. Acestor nisuințe însă li s'au opus stăvilare puternice. Intre principalele stânci, de care se lovira și se lovescu și adă aceste nisuințe sunt fără îndoială biserica și școala națiunilor asuprite.

Pentru a cuceri aceste cetăți, în care națiunile nemaghiare din acest stat își apără și păstrează naționalitatea, se întrebuintează toate mijloacele permise și nepermise, legale și ilegale, constituționale și neconstituționale.

Pentru a pute intra în cetatea naționalităților se folosesc din partea puterii publice presiuni, terorizări, lingușiri, se comit chiar călcări de lege începându față cu capii bisericilor până și față cu cei mai inferiori direcțori ai bisericii și școlii.

Astfelu au aflatu adversarii naționalității noastre în estrasele matriculare o armă cu două tășuri, pe care o folosesc pentru a face presiune asupra preoților și a pune în luptă și neînțelegere cu poporeni lor credincioși.

Călărindu pe calul lor de bătaia: limba oficială a statului, pretind delă preoți și în specie delă preoții români în mânia legilor sancționate, ca aceștia să dea estrasele matriculare în limba maghiară séu în copia maghiară legalizată.

Biserica își are pozițiunea sa față cu statul bine definită. Biserica la noi este autonomă, ea își dá sieși legi și are dreptul a cere să fiă respectate.

În cestiunea estraselor matriculare însă statul ignorează dreptul și legile bisericii. Căci matriculele sunt documente publice odată recunoscute din partea statului ca atari, în care a induce vre-o incorectitate séu a corege ceva în cele esențiale după liberul arbitriu și în contra adevărului, involvâ în sine crimă. Deputul bisericescu declară și estrasele matriculare ca documente punlice. „Fie-care estrasă trebuie să corespundă deplin cu protocolul din care se face”. (Dr. Rațiu. Instituțiunile dreptului bisericescu, pagina 365).

Afară de aceea, ordinațiunea ministerială din an. 1771 precum legea de naționalitate dau dreptu preoților de a duce matriculele în limba maternă și a da estrasele în aceeași limbă.

Cu toate aceste ce facu direcțorii statului pe la noi? Respingu toate actele partidelor, cari au afaceri cu oficele judiciari séu administrative, decât lângă acele se aclude estrasă matriculară în limba română și nu în limba statului maghiară.

Acésta o facu ei cu scopul veditu ca să înflințeze asupra preoției în favoarea maghiarisării. Căci partida respectivă neajungându-și scopul cu estrasul, vede în preotul cauza neajunsului séu și astfel preotul este adus în colisiune cu poporul pe care îl păstorește, spre mare daună a ambelor părți.

Dér așa nu e bine. Biserica este o cetă-

țuiă întărită, redută asupra căreia inimiculă acuma începe a și îndrepta asaltul. Nu trebuie să-l lăsăm să între în ea cu așa mare ușurință, căci ajunsu odată în posesiunea acestei redute, va fi a lui și a doua cetate de apărare a naționalității.

Ce să facem déer spre apărarea noastră? Unulă câte unulă nu ne putem apéra, căci dis'a de multu poetulă că, „unde-i unulă nu-i putere la nevoi și la durere.”

Se recere dérá ca să punem umérul la umérul, să ne apărăm drepturile nostre sante câte ne-au mai rămas și să ne lăsăm ca inimicul să facă o spărtură câtă de neînsemnată în zidul cetății nostre, ca nu cumva din acea mică spărtură să se facă în grabă o pörtă deschisă, pe care inimicul să între după plac și să ne supe și turbure când va voi.

Statulă are dreptul de a se apéra (jus cavendi), adecă are dreptul de a depărta și delătura totu ce i-ar pute fi stricaciosu ori de unde ar pute veni așa ceva asupra lui. Intocmai are acestu drept și biserica față cu statulă, ca adecă se nu lase ca statul sub pretextul binelui politic să abuzeze cu puterea sa, să nu lase ca acesta să decidă séu să pretindă ceva, ce ar fi spre detrimentul religiunii, bisericii și mântuirii sufletelor (Dr. Rațiu. Instituțiunile dreptului bisericescu (canonicu) pag. 405).

Și ce arme are deci biserica spre a se apéra? Ea are arme puternice legale și arme spirituale, precum adhortațiunil, reclamațiunil, representațiunil, și pe urmă perseveranță și constanță în apărarea dreptului séu și a binelui și a credincioșilor séi.

Să ne folosim deci de aceste arme spre a părărea noastră și a bisericii nostre! Să facem tractu de tractu representațiune la locurile competente cu protopopul în frunte, căci inimicul, vedându-ne că ne cunoșcem dreptul și suntem solidari, va fi mai cu respect față cu noi și biserica noastră.

Să nu ne lăsăm în grabă rășboiți, să nu cedăm nimic din dreptul nostru, nici atunci când cu presiuni și terorizări se încercă inimicul bisericii și a naționalității nostre să ne stórcă, nici atunci când cu vorbe dulci voiescu a ne face să ne uităm de datorința noastră de a fi sentinela neadormită a bisericii și a némului nostru.

Érá decumva făcându acésta, adecă implinindu-ne sânta datorință vomu suferi neplăceri și multe neajunsuri, acele să ne descurageze și slăbescă în hotărîrea de a rezista, ci să ne întărescă, căci esemplu avem în creștinii cei de pe timpul persecuțiunilor, esemplu avem în străbunii nostri, de care a ne face demni datori suntem!

Scrisore de aderință adresată generalului Traianu Doda.

Jurulă Tecei, 5 Decembrie 1887.

Onorată Redacțiune! Românii din cercul electoral al Tecei și Ormenișului de Câmpia prin acésta sincer și cu mare bucuria aducă adéncă mulțumită Ilustrității Sale domnului general Traianu Doda pentru rezoluții pași, pre cari Ilustritatea Sa, în numele séu, al cercului séu, ba al întregului românism din Ungaria, Bănătu și Ardealu i-a făcută cătră Inalta Dietă, și cu toții dechiarându-ne că aderăm și din inimă consimțim espreșiunilor Ilustrității Sale, din adénculă inimelor nostre sus și tare fi strigăm: Să trăsescă Ilustritatea Sa domnul general Traianu Doda, fala națiunii române, dechiarându-ne că în totu locul pre calea apucată cu cea mai mare rezoluțiune îi vomu urma.

Gregoriu Vitézu.

Ioan Moidovanu.

preot rom. gr. cat. în Uifaleu.

SCRIRILE DILEI.

„Ellenzék” publică în numărul séu delă 9 Decembrie următorea telegramă, primită din Făgăraș: „La alegerea representației comunale, ținută eri, în altă doilea cercu electoralu după o luptă mare au învinsu Maghiarii față cu cualițiunea naționalităților; astfelu în representațiune este asigurată majoritatea maghiară...” La acéstea adauge „Ellenzék”, că în acéstu comitat, locuit în preponderanță de Valahi, până acum afacerile comune erau conduse de Români, în representațiune elementul maghiar n'a putut până acum să precumpănescă, déer acum în urma ultimelor alegeri, Maghiarii au obținut tocmai acéstu rezultat neașteptat. — Stau bine. Ottenii nostri, acum toate voru merge pe ungușe. Cine strică? Proverbulă dice că fiecare dorme cum își așterne.

—x—

Sâmbătă în 28 Noembrie s'a serbat în București cu Tedeum și cu paradă militară aniversarea luării Pleveii.

—x—

Din Timișoara se scrie: „În comuna Cușteiu a fost împușcatu economul Neculae Savu, pe când cina, de afară prin ferestră. Savu e rănit de morțe și cu greu va scăpa cu viață. Făptuitorul nu s'a descoperit, deși fisolgăbirul Csapo cu 8 gendarmi l'au urmărit, déer fără rezultat, fiindu noptea întunecată. Din cauza nesiguranței ce domnesce în Cușteiu de mai multu timp, comitatul va cere proclamarea statariului.” — Ce stări fericite!

—x—

Ministrul de honveți a provocat printr'unu cercularu toate municipiile să se eșecute urgentu conscrierea militară de cui și clasificățiunea lor pentru anul 1888, precum și conscrierea cărălor ce stau la dispozițiune pentru casul de mobilizare, și rapoartele respective să le trimetă câtă mai curéndu ministerului.

—x—

Profesorul de universitate Dr. Karl Langer a murit la 8 Decembrie n. în vârstă de 69 de ani în Viena.

Gimnasiul de Beiuș.

Sub acéstu titlu a apărut în numărul 232 din 14/26 Oct. a. c. a țiarului „Tribuna” unu articolu în contra spiritului ce domnesce în acélu gimnasiu și a capacității corpului didactic, ba ce e mai mult, în el se timbrează acélu gimnasiu ca unu institutu, care delă înființarea sa n'a contribuit la înflorirea poporului românesc din acea provincia pentru carele fu institutu.

Este semnificativ, că gimnasiul Beiușianu a fost atacat în țiarul „Tribuna” și în anul trecut, érá articolul aci amintit se vede a fi continuarea aceluiași atac; va să dice unu cineva și-a ales acéstu gimnasiu de țintă împoșcărilor sale, fiă însă mângaiat acéstu institutu român, căci colonele „Tribunei” au dat locu atacurilor și în contra gimnasului din Blașu, érá mai de aprópe în contra școlii civile de fete delă Sibiu...

Să ventilăm însă puținelă lucrul și să scălcicăm luiorele nemelitate din acélu comunicat al „Tribunei”:

În primele șire dice respectivul corespondent: „nu noi suntem acei cari stăruim să ne ocupăm cu gimnasiul de Beiuș” și după acéstea în primu aliniu dice „noi am fostu cei din țiar cari ne-am espreșiat părerea, că gimnasiul așa cum este el condus, n'o să aibă bun sfârșit”, unde este aci nexulă logică? A nu ne ocupa cu cineva și totuși noi să fim primii, cari să dăm sfatură aceluia? În adevéră éstimodul de espreșiuni nerumegate dovedesc numu sérăciă spirituală.

Corespondentelă voidu a ni se face „magnus Agollo” accentuă a) necesitatea unei reformări radicale a spiritului ce domnesce în acélu așcămentu de cultură; b) necesitatea reformării corpului didactic; c) necesitatea d'a ridica gimnasiul din starea de plâns, în care a ajunsu prin nechibzuita chivernisela aceluiași chivernisat.

Să le luăm și aceste în ordine la analiză:

a) ce privește spiritulă care domnesce în acéstu gimnasiu, era de dorit ca corespondentelă să se esprime

mai chiar, ce înțelege: spiritul științelor, al culturii reale, sau a simțului național?

Eu, care am eșit din acel gimnasiu în anul 1847, am vădit din an în an răsărind din el o frumoasă pleiadă a românismului, am urmărit cu atenție fazele și reformele prin care a trecut și prin toate acestea a păstrat și susținut cultura și spiritul român. Martoră ne este numeroasa inteligență din Ungaria, Banat, unele părți ale Transilvaniei, și chiar Bucovina, crescută în acest gimnasiu, despre care în mânia aserțiunii corespondentului «Tribunei» pot să afirm, cu mulți alții lângă mine, că viața culturală și spirituală ce domnesc de presinte în acest gimnasiu, nu este inferioară celor trecute.

Nu e vorbă, sunt timpuri în care acțiunea, caracterul vieții unui individ sau generației își dă o expresiune mai viă, mai estensivă, căci căldura produce expansiune, și sunt timpuri care aduc gerul, care nu permite expansiune, căci frigul contrage.

Să vorbim mai chiar? Ne înțelege totă suflarea românească bine simțitoare, tot omul expert care a trecut prin focul tineretelor. Etă, d-le corespondente, din astfel de motive este a se judeca spiritul ce domnesc aici nu numai în gimnasiul Beiușan, ci în toate gimnasiile românești.

b) La acest punct trebuie să accentuăm că corpul didactic dela gimnasiul Beiușan, în puterea regulamentelor existente, și-a făcut calificarea sa la universitățile din Budapesta și Clușiu, depunând esamele recurate pentru toate liceele (gimnasiile) statului, era din limba română au fost examinați la Budapesta prin d-lă Ales. Roman și la Clușiu prin d-lă Grig. Silasi, profesori universitari.

Ōre din ce privință ar pofti d-lă corespondent reformarea corpului didactic? Era nu ne spune, vorbește numai în generalitate; prin urmare și răspunsul nostru nu numai în generalitate poate să fie. Trebuie totuși să însemnăm că acest corp didactic stă sub două controluri, unul al statului prin supremul director de învățământ, și altul al Episcopului gr. cat. român de Oradea mare, ca patronul și supremul îngrijitor al acestui institut. Etă o poziție critică, în care profesorii dela gimnasiile statului nu se găsesc...

c) Frasa clasică «că *nechibzuita chiverniseltă*» (chiar gurița lui kiulafoglu) va să zică necumpenita conducere sau guvernare «a celorlă *chiamași*» l-a adus gimnasiul la starea de plâns «dăcă ar fi adevărată, ar lovi în prima linie pe d. episcopul diecesan, despre care corespondentele zice: «câtă vreme institutul va fi sub privileghearea unui bărbat activ și conștient ca Preasânția sa, n'avem de ce să ne îngrijim», îl lovesce zică în prima linie, căci Preasânția Sa, ca patronul și supremul diriginte al gimnasiului, denumesc și dimitte atât pe directorul cât și pe profesorii gimnasiului.—Dăcă d-lă corespondent unde lă laudă pe cineva, tot acolo îl și lovesc...

Ponderosul politic-corespondent acuză greu gimnasiul «că la activul culturii naționale de vre-o câțiva ani n'a contribuit nimic»; era la pasivă a contribuit într'un mod îngrijitor; și pentru acesta aduce ca dovadă spiritul național infectat de prin părțile Crișene și Sătmărene.

Acastă aserțiune este o adevărată scalciatură de idei; stă în contradicere cu faptele; căci este cunoscut, că dăcă mai există sântă națională în părțile amintite, acesta este susținut și propagat mai vârtos prin omni eșit din acel gimnasiu. Altcum protestăm în contra

bănuielei d-lui corespondent, ca și când părțile Crișiene ar fi infectate în sântul național; vor fi și pe acolo păcătoși ca pretutindena, dăr aceste casuri sunt excepțione dela regulă.

Apoi dăcă în comitatul Sătmăru n'ar fi aproape nici o inteligență română; dăcă comitatul și-ar fi perdut caracterul național, și preoții limba: ōre gimnasiul Beiușan se poate vina? Ōre direcțiunea și corpul didactic al gimnasiului pōte să aducă cu funia tinerii din Sătmăru să frecventeze gimnasiul românesc, când ei din cauza lipsei de mijlōce sunt nevoiți a cerceta gimnasiile străine mai aproape, cum e Oradea mare cu gimnasiul și academia, care stau la mijloc între Beiuș și Sătmăru?

Ōre direcțiunea și corpul didactic al gimnasiului Beiușan îi pōte deține pe tinerii din comitatul Sătmărelui crescuți pe la Beiuș, pe terenul aceluiași comitat? Și dăcă în urmă careva sau câțiva din ei și dintre preoți își negrijesc limba, și rēcesc în sântul național, ōre gimnasiul se pōrte la acesta vina?

Altcum fiă d corespondent convins că acei 3—4 preoți din Comitatul Sătmărelui, care sunt îmbetați de spiritul maghiarismului n'au fost elevii gimnasiului Beiușan; dăr dăcă ar rētăci și unii dintre aceștia, nu ar fi și nu este vina gimnasiului, precum dăcă din tinerii crescuți cu stipendii dela Mocionesc, Ghiba, Gojdu, Asociațiunea transilvană etc. în urmă câțiva nu ar corespunde obligămintelor și angajamentelor impuse lor moralmente prin aceste beneficii, ba dăcă s'ar și lăpēda de aspirațiunile naționale pentru unele abateri păcătoase ca aceste, nu onoratele familii amintite și Asociațiunea ar purta vina, căci intențiunea lor a fost bună, și nu ca să crească cucl ingrați.

După toate aceste, cine pōte susține acuză, că unicul gimnasiu Beiușan, din cauză că el există, el singur pōrtă vina, că comitatele Ungariei cu element românesc nu prosperă în cultura națională?

După «*chibzuita nechibzuită*» a corespondentului, gimnasiul Beiușan mai are păcatul cardinal «că în cercul Beiușului ignoranța în sinul poporului domnesc și astăzi în mēsură în carea a domnit înainte de înființarea gimnasiului, care n'a avut nici cea mai neînsemnată influență culturală asupra poporului român din comitat».

Acastă aserțiune a corespondentului, dăcă ar fi adevărată, ar fi cea mai gravă și mai nimicitoare acuză pentru hierarhiile nōstre în a căroră mână a stat și stau încă școlile populare, dăr nu pentru gimnasiu; precum inse întregul productul jurnalistic al corespondentului rēsună de golul fraselor nelogice, estmōdă afirmațiunea aci amintită în adevăr este sau stupidă sau malițioasă, nici că putea să o facă altul decât un băiețandru, care n'are cunoștința trecutului.

Dăcă corespondentul ar fi cunoscut preoții, învățătorii și în genere inteligența română, nu zică înainte de înființarea gimnasiului (1829—30) ci numai cea din 1848 când încă nici se propuneau studiile în limba română în gimnasiul Beiușan, și ar face comparațiune între aceia, și cei de față, s'ar topi însuși de ferbințela absurdei sale afirmări.

Apoi dăcă crește inteligența unui popor, se pōte ōre ca însuși poporul printre care se respiră și locuiesc aceea inteligență, se rămână înderēt și peste 50 de ani, tot în starea sa primitivă? Un asemenea popor necapabil de cultură, n'ar merita să aibă viață!

Altmintretea gimnasiile prepară indiviții pentru facultăți mai înalte și pentru cultivarea masei poporului

lui sunt destinate școlile populare, apoi dăcă aceste nu se găsesc în numărul recerut, și nu pot să satisfacă recerșilor moderne: ōre și la acesta gimnasiul se fiă de vină?

Logofetul nostru apoi după câte tōte vine și îndrugă la frasa de: «spiritul servil, de tendința spre liberalism, și școlă democratică» — Deōrece în gimnasiile științele trebuiesc predate după sistemul stabilit prin supremele autorități școlare, respective prin ministeriu, și abaterea dela acest sistem-program este strict oprită, o altă sistemizare o în sens mai «liberal» și «democratic», chiar și când s'ar simți nevoia de ea ar fi cu neputință. Nu cumva prin liberalism și democrație ar voi corespondentele, ca tinerimea studioasă să fiă liberă a lucra după capul și placul său, și să se fiă scutită de disciplina recerut la ōr ce institut?

Este tendențioasă și insinuaerea, că unii profesori mai liberali ar fi espuși rēsbunării direcțiunii, ce tinde într'acolo să spargă solidaritatea și frăția corpului didactic, carele în privința instrucțiunii trebuie să fiă un trup și suflet, căci profesorii nu fac politică, ci propun științele.

Limba română, care după corespondentele este lăsată în voia Tatălui, se propune pe săptămână în 17 ōre regulat și conștient, precum arată și programul; însăși propunerea studiilor, cu excepțiunea istoriei și a geografiei, se face în limba rom.; apoi Societate de lectură a tinerimei încă există la acest gimnasiu sub conducerea unui profesor chiar pentru cultivarea limbei și a sântimētului românesc și nu pentru maghiarizare.

Dăr să reprivim la timpurile trecute; înainte de 1848 limba propuneri în gimnasiu era cea ungurească și latină; sub absolutism (dela 1850 până la 1866) se propunea și germanescă căci estmōdă erau sistemele și ordinațiunile, și totuși nu s'a maghiarizat, nici că s'a germanizat acest gimnasiu; dăcă logofetia sa are putere să preschimbe sistemul de acuma, nesmintit că ar avē un mare merit înainte tuturor Românilor, et erit nobis magnus Apollo

După aceste premerse, nu e vorbă. Domni profesori vor fi vorbind mai mult de nevoia și unguese și în parte sunt siliți a o face pentru învățării de naționalitate ungurească, din sinul căroră lesne se rēdică plāngerii că sunt persecutați; dăr vorbirea limbei unguresc o mai aduce cu sine și viața socială, de care nu se pot închide, căci și altcun sunt din destul suspiciōnați cu separatismul*); apoi se mai știe, că și alți profesori de pe la alte institute pentru exemplu în Transilvania și Bucovina vor fi vorbind și germanesc, și cei din România francească; și din astă cauză nu li-se pōte detrage din sântimētul românesc.

Departē să fiă de noi să apărăm pe unii ca aceia, dăcă sunt, care dōră și în familiă se folosesc de altă limbă și nu de-a loră maternă; din parte-ne însă noi așa cunoșcem pe domni profesori, că și ca preoți români au sântimētele loră naționale; și dăcă ar ține de mofturi cărțile și produsele literare române nu s'ar afla

*) Nu înțelegem cum plāngerile și suspiciōnările nebasate ale societății unguresc pot să dea directivă și să reguleze în mod nenatural ulul limbii de comunicare a profesorilor cu elevii și cu societatea neromână. Bine ar fi dăcă domni profesori din Beiuș s'ar lăpēda odată de obiceiul de-a fi tot densii cei care cedeză în asemenea casuri. Cât pentru plāngerile școlărilor de naționalitate maghiară că sunt persecutați, ce rămâne să zică școlarii noștri dela gimnasiile unguresc unde nu numai că nu se propune nici un obiect în limba română, dăr li-se interdice școlărilor chiar de a vorbi românește între didurile școlii? — Red.

FOILETONU.

Dicționarul popular.

(Cuvinte românești din jurul Năsăudului, de popor grăite și totu pentru popor alcătuite)

adunate de dascălul Iuliu Bugnariu.

(Urmare.)

239. *Prigoniță*. Așa se numește o junincă trecută de trei ani, a căreia vreme a fost să fete, însă nu a fătat.
240. *Nelepiciă* (nelaptică)—junica, carea a fătat sub trei ani.
241. *Hrēuce*—pōme, precum: mere, pere, cireșe, prune etc. Cuvēntul «hrēuce» se folosesc și ca nume de ocară pentru omeni.
242. *Bindēu*—fōle, pantece.
243. *Hoștopōcă*—furcitură, clae de fēn, făcălă din polog.
244. *Pupueț*—căpiță de fēn.
245. *Ciulinē*—tăietă de formă pătrată ferți în zără ori în zamă de curechiu. Pe alocurea ciulinele se numesc «urechiuși»; «ureciuse» și «burechiuși».
246. *Șcordăluiesc*—a să împunge d. e. boii etc.
247. *Bondră*—mută; țipa-liapa.

248. *Svėrgină*—lemnul ce stă d'asupra furcilor dela colibă.

249. *Intruelare*—a mișca corpul incolo și încōce.

250. *Intruel*—reumatism, rēcălă.

251. *Ursuc*—materia unsuroasă, ce se află pe sub lăna oilor.

252. *Proclēt*—om ciudat, arțăgos; om cu capul amăn.

253. *Gadină*—dobitoc sēlbatic.

254. *Tărșesc*—crăcesc, dau în latură.

255. *Zăvoiu*—o luncă ce se află pe lângă cutare riu, brânză de vacă mestecată cu groșcior (smētănă)

256. *Cicic*—pește mic.

257. *Mușdaiu*—zamă de ai (usturoiu.)

258. *Fărșăit*—mișel, ticăit.

259. *Horlesc*—umbul din tērgu în tērgu d. e. am ună cuțit pe care îl dau pentru un fluer; fluerul îl dau pentru o curelușă cu humber etc.

260. *Doborăsc*—scutur, dau jos.

261. *Corobēu*—verme genur.

262. *Tigaiē*—o olă largă în care fac omeni coleșă. — Din tigaiē s'a format diminutivul «tigaiță» — un vas mic de lut, în care frig omeni slănină ori fac papă.

Notă. Locuitorii din comuna Zagra I. Năsăud nu

pronunță «tigaiță», ci «cigăice» d. e. lapce dulce în «cigăice».

263. *Poponeț*—un carbun în care se află o bucată de răză aprinsă și unsă cu unsore.

264. *Ciolban*—ciolanu.

265. *Gomănesc*—vorbec, glăsuiesc d. e.

— Tacă fiuțu nu gomăni

Că pe tin' te oră auți

Pănașii codrilor,

Vătavii tēlharilor!

266. *Gătuiesc*—stringu pe cineva de grumaz, de gātu.

267. *Potcă*. Acesta este o bolă forte grea și primejdioasă, ce se pōte căpēta prin «strigare», sau în pădure tăind nescăi huc etc.

Potca este împreunată cu junghiul grozave, care de regulă se pun la încheeturi, precum: la mână oi picior, ba de multeori și în ceriul gurii ori în nas.

Din locul unde se află buba, adăcă potca, iese mai târziu un os mic și alb, care se numesc «păr de strigă». — Ca doftoria contra acestui morbu se aplică descântecul de Potcă,* și anume: să ia o bucată de untură slujită și se pune pe o frunză de mălai; se stropesc apoi cu aghiasmă de atâtea ori, de câteori se repetesc descântecul. După aceia se ia și se pune

*) A se vedē «Gazeta Poporului pro 1886».

in bibliotecile lor cărți științifice și literare române câte se află.

Va fi adevărul, că unii tineri români cari sunt veniți la gimnaziul de Beiușiu de pe la scolile din Szarvas, Kecskemét, Halas, Nagykörö: etc. vorți vorbi slab românesc, dér la acesta nu pörta vina gimnaziul Beiușianu, ci din contră îi este meritul că pentru aceea vinu aici, ca să-și învețe limba maternă, și ce știu, aici și-au apropiat.

Ce atinge moralitatea cu cuvântul amintit, dér de altfelu retăcuta de corespondentele credem, că nu e jocul, ca aceea să se discute in foile publice; trebuie juse să însemnă că deorece in lume nimic nu este perfect și fără de greșeli, și decă de acestea s'au ivit și pe la gimnaziul Beiușianu, acelea cu incetulu și mereu s'au strecurat și se depărtează de p'acolo. „Dér cine se sémte fără de păcat să arunce cu pétra, a dișu Christos. Totuși de presinte n'avem cause de bănueli.

In fine cu tóte că nu se întrébă cine a scris, ci se caută că ce s'a scris, și cu tóte că noi am răspuns la cele scrise, totuși aflăm cu cale și la locul său. se reflectăm pentru conduita și modestia tinerilor noștri, că decă scrierea corespondentului cu a c indigetă pe lénérul redactoru alu „Tribunei“, pe cum se și crede, care numai acum a scuturăt puberea gimnaziului Beiușianu de pe sine, aceea împrejurare că numele său se tipărește „ca redactor“ la cõda fiecărui exemplar alu „Tribunei“, pe d-sa de locu nu-lu face omu mai de ispravă decăt precum aievea este; firma redacțiunei seu direcțiunei sale nici că însemnă vre-o importanță politică, ci numai o simplă necesitate, după împrejurările dela acelu diar. *Unulu din garda vechi.*

Intre Valea Agrișului și Almașului, Noemvre 1887.

Domnule Redactor! In 30 Noemvre a. c. s'a ținut sinodulu tractualu de tómnă alu tractului protopopescu alu Almașului mare, in comuna bisericescă gr. cat. Zutor, fiindu preșenti preoții tractului mai toți, érá docenții toți, fiindu deja prin on. d-nu protopopu Basiliu Poruțiu convocati, spre a se forma și înființa unu despărțiméntu de reuniune învățătorescă.

Dimineața au participat in corpore la sf. liturgia preoții și docenții in frunte cu bine-meritatulu d-nu protopopu. După ce s'a ținut liturgia, cam pe la 10 óre a. m., cei adunați fiindu cu toții într'o casă țărănescă (ne avéndu altă localitate) on. d-nu protopopu prin o vorbire însuflețitoare aréta scopulu intrunirii acestui sinodu și termină vorbirea declarând deschis sinodulu, între strigări de „se trăiască.“

Din cauză că on. d-nu Petranu Florianu ca notar tractualu era ocupat cu mai multe afaceri s'a ales notar ad hoc on. d-nu Simionu Marinceșu preotlu, care cu urgiță își și începú misiunea. S'a citit circularulu metropolitanu ce strictu ordonează fiă-cărui reprezentanți bisericesci ca cu finea fiă-cărui anu să se legitimizeze inaintea oficiului protopopescu tractualu cu libelul de dare că au solvit darea și nu e in restanță, chiar așa și cu taxa anuală la fondulu de pensiune regnicolaru.

S'a cetit și esplicat unu altu circularu metropolitanu prin care se dice că epistolele ce ar fi de a se adresa și trimite pe poștă fără portu să se serie adresa anteu in limba română și după aceea de desubtu in limba maghiară. La acesta au răspuns căți va dintre d-nii preoți că decăt să scrie in limba maghiară mai bucurosu voru plăti portulu. După acestu răspuns au fostu întrebați d-nii preoți că de unde voru plăti portulu poștalu și răspunsulu a fostu, că din buzunariulu propriu liiese carele, numai să nu serie ungresce. Acesta au și primito cu toții.

După acesta on. d-nu Florianu Petranu ca cassariulu bibliotecii tractuale își face raportulu inaintea Si-

nodului; totodată provocă pe cei ce sunt in restu cu taxa bibliotecii ca in celu mai scurtu timp să o solvescă, ca de o parte pentru banii ce restéză pe la unii să mai pótă procura opuri, ér de altă parte să fiă refuite restanțele.

Totu susu numitul d-nu, fiindu și agentulu băncei Transilvania, provocă pe acele reprezentanți bisericesci ce sunt in restu pentru asiguratiunile superedificatoru bisericesci și școlare etc. să plătescă, făcendu-i atenți la casu de pericolu asupra urmărilor triste ce ar îndura prin aceea că nu și solvesc la timpul seu taxele. Cu acestea cele ținătoare de sinodu s'au finit, decí pentru recreațiune se și suspinde pe 2—3 minute ședința.

Redeschidendu-se ședința, on. d-nu protopopu prin o cuvântare strălucitá introdu-se lucrările ședinței a doua privitore la reuniunea înființată a învățătorilor tractuali, între strigări de „se trăiască.“

Acu inainte de tóte face întrebare d-lu protopopu, că fiindu deja propusă de unii docenți înființarea unui despărțiméntu alu reuniunii învățatoresce a învățătorilor români Selageni, cu atatu mai veltosu că o parte a acestui tractu se ține de comit. Selagiului, voescă a o primi și a se constitui? La acesta apoi cu toții s'au invoit. Cetindu-se statutele reuniunii învățătorilor români selageni s'au primit și onor. d-nu protopopu a fostu rugat să facă pașii necesari pentru încorporarea acestui despărțiméntu cu susu amintita reuniune.

Acum s'a provocat docentele Basiliu Banea din St. Georgiulu de Meseșiu pentru a și ceti disertațiunea sa care a avut cuprinsulu: Cultura religioasă morală a poporului de ce necesu și când este a se propune in șola populară?

Terminandu-se acesta, a început docentele primaru Ioanú Maximu din Buciumi o disertațiune alu că rei cuprinsu a ținut la scopulu: necesitatea și folosele reuniunii învățatoresce, îndemnând cu tóte puterile pre docenți la sprijinirea și îmbrățigarea reuniunii, arátând exemple cu câtu sunt mai inaintați intru cultură cei ce mai de timpuriu au înființat asemenea reuniuni etc.

Finindu-se acesta, on. d-nu protopopu propune alegerea oficialilor reuniunii. S'au ales: Președinte on. d-nu protopopu Basiliu Poruțu, vice-președinte on. d-nu Simionu Marinceșu preotlu, notarú I. Gabrielu Labo, II. Basiliu Banea, cassaru: Ioanú Maximu, controloru: Simionu Suciu docente, bibliotecaru: Emanoilu Mocianu, care totodată e și bibliotecarul tractului.

După acestea a urmat înscrierea membrilor Densii cu toții s'au făcutu membri ordinari érá dintre preoți căți va membri ajutatori cu taxa de câte 1 fl. la anu.

A urmat aci a treia disertațiune, care s'a cetit de cătră docentele din Bogdana Gabrielu Labo. Cuprinsulu acesteia a fostu lipsa de bibliotece populare la fiicare șola populară, modul și mijlocele înființării precum și foloaulu lor.

Cu acesta s'au finit lucrările. D-lu protopopu inchide ședința adunării reuniunii învățatoresce, esprimându-și părerea de bine și plăcerea pentru că a putut reeși a înființa reuniunea amintită, de mare necesitate și de atata timpu dorit.

A urmat prânțulu la casa ospitală a M. O. D. Vasiliu Mocanu, preotlu gr. cat. in Zatonu. Acu s'au ținut și vre-o doué toaste, după prânțu apoi salutându-se și îmbrățigându-se unulu cu altulu, s'au împărțit care încătrău îi conducea drumulu.

Dea Dumneșu ca se aibă imitatori învățătorii acestui tractu, căci numai atunci putem spera unu viitoru frumosu decă se voru forma astfelu de Associațiuni, altfelu nu. *Ioanú Maximu junior.*

Țiganele română și Sadi-Carnot.

Ca potrivélă neprevédută, ceea ce urméză nu e réu de locu. Citim in „Fanfulla“ din Roma cu data de 6—7 Decemvre:

Sadi Carnot! Pare că alegerea sa la președința Republicii franceze a fostu prorocită... acum vre-o 80—90 de ani, când sucesorul d-lui Grévy nu era nici măcaru născut. Nici o mărire neașteptată nu se produce in lume fără ca să și aibă legenda și profetia ei.

Marele Carnot, moșulu actualulu președinte, umbla într'o di pe câmpu cu vre-o căți va oficeri și reprezentanți ai poporului. In cale îi eși inainte o bătrână Țigancă cu hainele sdrențuite și ceréndu-i de pomani. In apropiere, o cetă de Țigani își puseseră corturile. Bătrana era din laia aceia.

— „Dă-mi unu francu, signor barone“, dise ea in nemțesce stricat, nesciind se vede limba franceză.

— „Curioșe ființe și Țigani éștia“, dise Carnot întorcendu-se cătră cei cari îl urmau; „ei singuri își spunu câtu să le dai, și ca să le dai te faci baronu și conț!“ Șapoi suridendu se întorse cătră Țigancă dicéndu: „Eu nu suntu baronu, dér ecă îți dau cinc franci pentru buna ta intențiune.“

Țigancă ascuse iute in sinu moneta ș'apoi, ca luată din alte alea, vorbi astfelu lui Carnot:

— „Tu ești iubit forte de conceațenii tēi și numele tēu va rămâne multă vreme in mintea lor. Copii tēi voru fi cu cinste, și unu nepotu alu tēu va fi capulu nēmului tēu. Așa îți prorocesc Mididica, și se va face.“ Și ue mai așteptându răspunsu, ea se depărta *cantichando un ritornello della vecchia canzone zingaresca.*

Mitidika, mitidika, Wiem üng quatsch!

Ba nu, ba nu, n'am tsche fätsch!

— „Știu că mi trage a bine Țigancă, esclamá ridéndu Carnot, „dér mai lesne ar fi să le înțelegi îndrăcita lor limbă, decăt să le crești prorociile.“

„Totuși, spune „Fanfulla“, prorocia Țigancii fu culésă de cei cari urmau pe Carnot și chiar înregistrat in unele memorii ale timpului.

Acestea le spune „Fanfulla“. Cititorii au înțeles de sigur că la *vacchia canzone zingaresca* e gingașulu cântec românescu:

— Mititico, mititico, vinu lucóce!

— Ba nu, ba nu, n'am ce face!

și prin urmare, bătrana Țigancă era din România, venită și atunci cum vinu și acum, — luni dearéndulu pe josu prin Austria și Germania tocmai in Franța, oprindu-se la marginea orașelor, la marginea Parisului hunióră, unde îndată ce aude că au sosit Țigani, amiculu nostru Bataillard se duce să-i studieze, ér romanțierulu Richepin se-i vedă și se petrecă cu densii pentru a scrie pe urmă romane ca *Miarka, la fille à l'Ours*.

Limba pe care Marele Carnot, *organizatorulu victoriilor* primei Republicii franceze, o numia îndrăcită, era curată limbă românescă pe care însă, decă o pronunți pe țigănesce și mai cu sémă decă o scrii ca „Fanfulla“ și ca autorii memoriilor ce elu citeză (*quatsch, fätsch, wiem üng*), dreptu ai să și dici că e îndrăcită.

Ai decă bătrana Țigancă ar fi luat pe marele Francesu mai la o parte dicéndu-i:

Aidi nane gi kutka

Te mothau tuk-ek orba;

Ci mothau orba țikni,

Ta mothau ek mai bari.

adică, după traducțiunea d-lui Barbu Constantinescu: aidi, nene, până aci — se-ți spui ție o vorbă; — nu-ți spui vorbă mică, — ci-ți spui una mai mare, — atunci Carnot ar fi avut dreptate să dice limbă îndrăcită éștui amestec de consone șurde și guturale, de te dore in găt citindu-le.

Or cum ar fi, o bătrână Țigancă română a prorocit lui Carnot că nepotu-séu are să fiă „capu alu nēmului séu“, adică președinte alu Republicii franceze.

Proorocia s'a indeplinit, — „tocmai pe tocmai, „Românicu! că măchar de h'ar hi datu cu ghiocu alde „Midica, și thot n'ar hi ghicit mai iacană că gagiul de „Sadé Carnat, nepotu lui moșu-su, hare se hiă *ditai bari* „Přizident“.
(„Românulu“.)

SCIRI polițienesci. Éri nópte unu visitiu de birje și o calfă de croitoru, cari in stare de totală bețiă turburau liniștea publică prin larmă și strigăte pe stradă, au fostu arestați și fiindu că s'au purtat și față de organele polițienesci in cel mai renitent mod, au fostu aspru pedepsiți.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Transil.“)

PESTA, 13 Decemvre. — Deputatul dietalu Literaty, care a fostu rănit in duellu, a murit.

BERLIN, 13 Decemvre. — Ataculu de bolă a cancelarului imperiului s'a înlăturat deja cu tóte astea are nevoe densulu de liniște și dietă.

PARIS, 13 Decemvre. — Lui Tirard i-a succésu a forma cabinetulu, in care se află și Flourens, Fallières și Sarrien. Președintele Republicii a subsemnat decretulu.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potă cumpăra in tbungeria lui I. GROSS, și in librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editoru și Redactoru responsabilu Dr. Arad.

pe o răză albă de inu apoi să légă locul, unde se află bubă *)

268. *Fundereiu*—clăie de fenu începută; bărbântă de brânză începută d. e. mai am încă unu fundereiu de brânză etc.

269. *Indrugare*—răsucire d. e. tortulu de cânepă ori de lână.

270. *Cotărză*—răză; haine sferticate, rupte.

271. *Sărceiu*—unu lemn clenciuros, in care și acată pécurarii cercila (desagi, straiță, sumanu etc.)

272. *Canoră*—lână (de óie) ce rămâne in pepteni după ce se scóte pérulu.

273. *Hladu*—lemnulu (talpa), ce se pune pe din dosulu colibii, ca să nu vie apa dela delu.

274. *Imboldescu*—ovescu; împingă cu putere.

275. *Horpotescu*—a bé ca cânii.

276. *Jântălu*—unu lemnu cam de 1 meșru de lungu, care la unu capétu pörtă unu cercu. Cu acesta batú pécurarii laptele celú închegatú, când facu cașulu.

277. *Grădescu in hărjele*—grăiescu in ponturi, in figuri, și alegorii; facu glume, șagacitate.

278. *Mogorogescu*—grăiescu in modu neînțelesu.

**) Despre „Potcă“ voi vorbi in altu articulu mai pe largu.

279. *A se ușta*—a răsufa greu.

280. *Zăvârdacă*—lapte acru subțire.

281. *Șarpău*—funiă mică de legatú vitele la iesle.

282. *Mascuru*—porcu jugănit.

283. *Vițu, gițu*—șirú, firu de ată pe care se află înșirate mai multe mărgel.

Dragă Rujălină,

Flóre din grădină,

Légă a ta jele

D'unu vițu de mărgel etc.

284. *Lustescu*—desfacu d. e. cucuruz.

285. *Hacu*—modru; asemănare d. e. n'are hacu de blăstemat.

286. *Pocanie*—pocăință; penitintă; îndreptare, coregere.

287. *Hoșbotu* pl. hoșboturi—vase precum: bérbințe, găleți etc.

288. *Tiramuri*—unelte, rechisite.

289. *Fălantu*—bucată, piesă, darabú d. e. Și-a tăiat unu fălantu de pită.

290. *Prisocire*—a apăsa curechiulu (varza) in bute (buclanu).

291. *Zălezătu-ă*—slabú, amărătú; mișelú.

292. *Ciurbăluescu*—scurgú zama (mórea) de pre curechiulu pus in bute (buclanu) și apoi éráși o tornu înderépt. (Va urma mai târziu.)

Cursul la bursa de Viena
din 12 Decembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	98 05	Bonuri croato-slavone	106 75
Rentă de hârtie 5%	83 20	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98 75
Împrumutul căilor ferate ungare	148. —	Imprumutul cu premiu ungh.	121. —
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (1-ma emisiune)	93 75	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	121 50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	79 10
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (3-a emisiune)	112 25	Renta de arg. austr.	81 60
Bonuri rurale ungare	104. —	Renta de aur austr.	110 70
Bonuri cu cl. de sortare 103 50	—	Losurile din 1860	133 25
Bonuri rurale Banat-Timoc	108 50	Acțiunile băncii austro-ungare	875. —
Bonuri cu cl. de sortare 103 25	—	Act. băncii de credit ungh.	279 50
Bonuri rurale transilvane 103 50	—	Act. băncii de credit austr.	274 90
		Argintul — Galbini	—
		Impărătesci	5 97
		Napoleon-d'or	10. —
		Mărci 100 imp. germ.	61 90
		Londra 10 Livres sterline	126 30

Bursa de București.

Cota oficială dela 19 Noembrie st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93 1/2	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96 —	97 —
„ convert. (6%)	91 —	92 —
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34 —	36 —
Credit fonc. rural (7%)	105 —	106 —
„ „ (5%)	91 1/4	92 1/4
„ „ urban (7%)	103 —	104 —
„ „ (6%)	96 —	97 —
„ „ (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14 1/4	15. —
Bancnote austriace contra aur.	2 03	2 04

Cursul pieței Brașov

din 13 Decembrie st. n. 1887.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românești	8.54	8.57
Argint românesc	8.49	8.52
Napoleon-d'or	9.97	10. —
Lire turcești	11.27	11.30
Imperial	10.26	10.29
Galbeni	5.87	5.90
Scrisurile fonc. „Albina” 6%	101. —	102. —
„ „ „ 5%	98. —	99. —
Ruble Rusești	110. —	111. 1/2
Discontul	7—10%	pe an.

Nr. 12.608—1887.

Publicațiune.*)

în afacerea statoririi dărei pentru anii 1888 și 1889.
I. Referitorul la darea de casă.

De vreme ce, conformu §§. 11 și 12 alu art. de lege 44 din 1883, s'a statorit deja darea de casă pentru anii 1887, 1888 și 1889 pe baza fasiunilor dărei pentru casă ascernute în an. 1886, se provocă în urma ordinațiunei inspectoratului reg. de dare din 3 Noembrie a. c. Nr. 17.960 numai acei posesori de casă, cari din an. 1886 încôce au clădit din nou, séu aceia cari în decursul anului 1887 și-au finit clădirile noué, în fine acei posesori de case, cari prin adaptările făcute la casele lor și-au întocmit aceste case pentru locuință, fără ca să fi plătit mai înainte dare pentru aceste case, — ca să-și așternă la oficiul orașenesc de dare până **celu multu în 20 Decembrie a. c.** fasiunile dărei de casă immanuate lor prin același oficiu, se înțelege de sine fiindu provădute mai întéiu rubricile acestor fasiuni cu datele receivere, pedepsindu-se la casul contrar neglijenței de către inspectoratul reg. de dare, în sensul §. 101 alu art. de lege 44 din an. 1883, cu o pedepsă de ordine dela 1—50 fl. v. a. și dispunându-se afară de aceea, ca fasiunile dărei pentru casă să se estradeze ex offo pe spesele posesorilor neglijenți de case.

La compunerea fasiunilor chiriei casei are să se inducă în côlele de fasionare atâtu singuraticile părți de locuință, câtu și chiriile căpătate pentru acele în an. 1887.

Chiriile au ca să se fasioneze în întreaga lor sumă, neconcedându-se, ca din aceste chirii să se subtragă ceva de către chiriașu pentru eventualele reparaturi făcute etc. etc.

La casu decâtu de locuință, mai înainte închiriată, a rămasu în decursul an. 1887 golă, atunci **nu are să se amintescă în cöla fasionării dărei** împrejurarea acésta, ci din contră are să se inducă chiria aceea ce o ar fi căpătat posesorul casei, când ar fi fostu locuința închiriată. Se recere acésta din acelu motivu, deörece locuințele cari stau göle, au ca să se arate separatü în scrisu.

Încă odată se observă, cumcă fasiunile dărei chiriei de casă, cari s'au ascernutu până în 20 Decembrie a. c., au valöre pentru anii 1888 și 1889, prin urmare chiriile căpătate pentru anul 1887 vorü servi ca basă pentru computarea dărei de casă.

2. Cu referință la partidele supuse dărei se observă, că dênsele se obligă, ca să dea tôte datele asupra dărei cari se vorü pretinde de către organele oficiöse destinate pentru conscrierea dărei pro 1888 și 1889, deörece la casu contrariu tănuirea membrilor familiari supuși dărei, a calfelorü de meseriași și neguțătorü, mai departe tănuirea servitorimei, ucenicilorü etc. se va pedepsi în sensul §-lui 101 alu art. de lege 44 din 1883 cu o pedepsă dela 1—50 fl. v. a.
Brașovü, 10 Decembrie 1887.

Magistratulü orașenescü.

*) Reprodușă întocmai după originalu. — Red.

Ü.Sz. 511/1887.

Arverési hirdetmény.

A „Georg Türks Sohn” esödtömge hitelezöi által kinevezett hitelezöi választmányának 1887 évi November hó 22-ik napján hozott határozata alapján a esödtömeghez tartozó leltározott ingóságok (butor és papirgyári berendezési tárgyak és papir-készletek és anyagok) értékesítése czéljából ezen ingóságok valamint a esödtömeghez tartozó összes követeléseknek, nyilvános árverésutján leendő elárverezésére határidöül folyó 1887 évi Deczember hó 19 ik napja, illetve következő napjai mindenkor délelött 10 orakor tizetik ki.

Miröl a venni szándékozok azon hozzáadással értesittetnek, hogy az árverés a helyszínen a Bolonya külvárosban fekvő „Türk”-féle papirgyár helyiségében fog megtartani, és hogy az ingóságok egyenként, de a lehetőségig nagyobb részletekben és a leltári becsáron alól is, de mindenkor azonali készpénz fizetés mellett fognak a legtöbbet igerőnek eladni és birtokbe bocsáttatni.

Brassóban, 1887 évi Deczember hó 7-én.

A hitelezöi választmány és esödtönreggondnok felkérésére:

2—3

Nemes Péter, m. közjegyzö.

Avisü d-lorü abonați!

Rugämü pe d-nii abonați ca la reînöirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postalü și numerii de pe fășia sub care au primitü diarulü nostru până acuma.

Domnii ce se abonézä din nou să binevoiască a scrie adresa lămuritü și să arate și posta ultimă.

Décä se ivescü iregularitätü la primirea diarului onor. abonați suntü rugați a ne încunoscünța imediatü prin carte postale, ca în câtü depinde dela noi, să se delătuzioneze.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS.”

FARMACIA I. PSERHOFER

VIENA, SINGERSTRASSE Nr. 15

la „goldenen Reichsapfel.“

Pilule pentru curățirea sângelui mai înainte numite „Pilule universale“ merită cu totu dreptulü numirea d'n urmă, de öre-ce în faptă nu există apröpe nici o böla, la care nu ar fi probatü în müi de casuri efectulü lorü miraculosü. În casurile cele mai cerbi öse, la cari multe alte medicamente s'au întrebunțatü înzadarü, s'a dobänditü cu aceste pilule de număräte ori și după unü scurtü timpü deplinä însănătoșare. 1 cutiörä cu 15 pilule 21 cr., 1 sulü cu 6 cutiöre 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursä 1 fl. 10 cr.

Trimitëndu-se prețulü înainte costä cu espedarea francatä 1 sulü cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. (Mai puținü de unü sulü nu se pöte trimite.)

Au încursü o multime de scrisori, prin cari consumătorii acestorü pilule multămescü pentru redobändirea sănăttäii lorü după cele mai diferite și grele böle. Ori-cine a făcutü odatä încercare, recomandä acestü medicamentü mai departe.

Reproducemü aci câteva dintre multele scrisori de mulțämitätü.

Leongang, 15 Main 1883.
Prea onorate Domnule! Pilulele D-v. producü adeverätä minune, ete nu suntü ca alte așa de multe medicamente recomandate, ci ele ajutä întrü adeverü apröpe la tôte böle. Din pilulele, ce am fostü comandatü la Paser, am împărțitü cele mai multe la amici și cunoscuți și au folositü la tötü, chiar și persoane de ötate mai mare și cu diferite böle și defecte au dobänditü prin ele, deși nu perfectä sănătate, der totu o îmbunătățire însomnatä, și vöscü a urma cu întrebunțarea lorü. Te rogü d'er a-mi mai trimite încä 5 suluri. Din parte-mi și dela toți, cari amü avutu deja norocirea prin pilulele D-v. a ne redobändi sănătatea, primitti cea mai cordialä mulțämitätü.

Martin Deutinger.

Bega Szt-György, 16 Februarü 1882.
Onorate Domnule! Nu Vë potü exprima în desulü cordialä mea mulțämitätü pentru pilulele D-v. de öre-ce pe lângä ajutorulü lui D-öu, consörta mea care deja an îndelungäi a suferitü de miserere, s'a vindecatü prin pilulele D-v., și cu tôte că și acum trebeu din când în când să întrebunțeze din ele, totuț sănătatea ei s'a îmbunătățitü întrü atâtü, în câtü

pöte să-și vedä de tôte ocupațiunile ei cu violenine juvenalä. Acéstä a mea mulțämitätü Vë rogü a o întrebunța spre binele tuturorü celorü cari suferü, și Vë rogü totodatä, ea să-mi trimiteti din nou 2 suluri pilule și 2 bucăți săpunü chinezescü. — Cu deosebitä stimä, supusü
Alois Novak prim-grădinäru.

Stimate Domnule! Presupunëndü, că tôte medicamentele D-tale vorü fi așa de bune, ca renumitulü balsamü contra degeräturilorü, care în familia mea a făcutü unü sfërșitü grabnicü la mai multe umfäturi de degeräturä, m'am decisü pe lângä tötä neîncrederea mea în așa numitele mijlöce universale de leuire, a lua refugulü la pilulele curățitöre de sânge ale D-tale, ca prin ajutorulü acestorü micü globulețe să bamardezü la emorhoidele, de cari suferü de ani îndelungäi. Nu esitezü de locä a vë mărturisü acum, că suferința mea învechitä după o întrebunțare de 4 săptămäni a încetatü cu totulü, și că recomandä aceste pilule în cerculü cunoscutilorü mele cu celü mai mare zelü. Nu am nimicü în conträ și decât vei face întrebunțare în publicü de aceste ale mele șire, înse fără de subsemnarea mea.
Viena, 20 Februarü 1881.
Cu înaltä stimä C. v. T.

Balsam contra degeräturii de I. Pserhofer, de multü ani recunoscutü ca celü mai sigurü remediu contra suferințelorü de degeräturä de totü felulü, precum și spre vindecarea ranelorü învechite etc. 1 borcänelü 40 cr., cu trimiterea francatä 65 cr.

Balsam contra gușilorü, remediu de încredere spre leuirea umfläturilorü la gätü, 1 flaconü 40 cr., cu trimiterea francatä 65 cr.

Essența de vietä (Picäturi de Praga) contra stomacului stricatü, a mis-tuiri rele și greutăților de totü felulü, unü remediu de casä escelentü. 1 flaconü 20 cr.

Suculü - Spitzwegerich, medicamentü de casä în genere cunoscutü și escelentü contra catarului, răgușelei și a tusei etc. 1 sticlucä 50 cr., 2 sticlucë cu trimiterea francatä 1 fl. 50 cr.

Alifä americanä contra rheumatismului, celü mai bunü medicamentü la tôte suferințele rheuma ice, junghiori, ischias (böla de tremurü), junghiu la urechi etc. 1 fl. 20 cr.
Lichionü din burueni de Alpi dela W. O. Bernhard. 1 buteliä 2 fl. 60 cr., 1/2 buteliä 1 fl. 40 cr.

Esență pentru ochi de Romershausen, 1 buteliä 2 fl. 50 cr., 1/2 buteliä 2 fl. 50 cr.

Prafü contra asudării piciorilorü, 1 cutiä 50 cr., cu trimiterea francatä 75 cr.

Pomadä de Tanochiniu de I. Pserhofer, de unü șirü de ani recunoscutä de medicü ca cea mai bună dintre tôte remediile pentru creșterea perului. Unü borcanü elegantü ajustatü 2 fl.

Plastru universalü de prof. Steudl, la rane din loviturä și inpusü, la totü felulü de bube rele și la umfläturi învechite, ce se spargü periodicü la picioré, la degetü, la ränile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestü soiü, s'a probatü de multe ori. 1 borcanü 50 cr., cu trimiterea francatä 75 cr.

Sare universalä de curățeniä de A. W. Bulrich. Unü remediu de casä escelentü contra tuturorü urmärilorü digesițiunei stricate precum: durere de capü, ametelä, cărcei la stomach, acrelä în gätü, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. 1 pachetü 1 fl.

Franzbrantwein 1 buteliä 60 cr.

Afarä de preparatele aci numite se mai aflä tôte specialitätile farmaceutice indigene și streine, anunțate priu tôte diarele austriace, și la casä, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositü, se vorü procura la cöșere cu promptitudine și câtü se pöte de efinü.

Trimiteriile prin postä se efectuezü iute, decâtü se trimite prețulü înainte, séu cu rambursä.

Trimitëndu-se prețulü înainte, (mai bine prin mandatü postalü) este porto postalü cu multü mai efinü, decâtü la trimiteri cu rambursä.